

Dwudziesta piąta porada:

Pomiędzy małe litery nie wprowadzaj większych spacji

O ile nie masz ku temu uzasadnionego powodu, nie stosuj między małymi literami większego kerningu niż to jest konieczne.

O ile wielkim literom przydałaby się nieco większa przestrzeń między literami (← str. 52), o tyle w przypadku małych liter powinniśmy zachować ich naturalny układ. Małe litery wywodzą się z pisma odręcznego o kształtach, które wydają się łączyć ze sobą i które niekiedy miały pary liter połączonych w ligatury. W przypadku kaligrafii, która dała początek kursywie, było to jeszcze bardziej widoczne. Zasadniczo więc nie powinniśmy ze względów estetycznych zmieniać odstępów między małymi literami; nie funkcjonują one jak wielkie litery.

Mimo to bardzo często zmieniamy tę przestrzeń i czasami nie bez powodu. Przykładowo, tworząc teksty w wyjustowanych akapitach, modyfikujemy odstępy przypisane literom, choć generalnie jest to zmiana niewielka i bardziej wpływa na odstępy między wyrazami niż na odstępy między literami.

Times Regular + 100 tysięcznych części em

mind the gap

Times Italic + tysięcznych części em

no, please

Times Regular – tysięcznych części em

no, you don't

Inna częsta sytuacja ma miejsce, gdy składamy teksty w akapity i chcemy zyskać lub zwiększyć przestrzeń tak, aby wyrazy były w określony sposób dzielone, albo by uniknąć wersów bękartów lub wersów szewców (str. 78 →). Wtedy nie mamy innego wyjścia, jak tylko zmienić kerning. Wszyscy zadają sobie wtedy pytanie: w jakim stopniu? Nie ma na to jednoznacznej odpowiedzi, ale może być dla ciebie wskazówką, że jeśli zmniejszysz kerning do -40 lub zwiększysz go do $+40$ tysięcznych części *em*, osiągniesz granicę i jeśli to nie rozwiązało problemu, powinieneś poszukać alternatywnego sposobu.

Mamy jednak dobry powód, aby zmieniać kerning bez presji przestrzeni i estetyki: kiedy stworzymy tekst w negatywie. Zarówno interlinia, jak i kerning wydają się ciaśniejsze w białym tekście na czarnym tle, dlatego dobrze jest dodać trochę dodatkowego światła, aby ten efekt zrekompensować.

Swift Light
0 tysięcznych
części *em*

In darkness let me dwell.

Swift Light
+ 10 tysięcznych
części *em*

In darkness let me dwell.

Trzydziesta trzecia porada:

Nie składaj wersów za długich lub zbyt krótkich

Jeśli chcesz, aby kolumna tekstu była czytelna, złóż ją na szerokość około 66 znaków.

Projektując stronę musisz określić szerokość kolumn tekstowych. Jeśli będą one za wąskie, wzrok czytelnika będzie zmuszony do częstego przeskakiwania między wersami. Jeśli wersy będą zbyt długie, oko, gdy dotrze do końca wersu, będzie miało problem ze znalezieniem następnego.

Pytanie zatem brzmi: co jest za długie i co jest zbyt krótkie? Ile znaków (liter, spacji i znaków interpunkcyjnych) powinno znajdować się średnio w każdym wersie? Chociaż w projektowaniu graficznym reguły mogą być uciążliwe, akurat ta bywa użyteczna: nigdy nie mniej niż 35 znaków i nigdy więcej niż 75.

Oczywiście możesz tworzyć kolumny zawierające mniej niż 35 znaków, zwłaszcza jeśli są to podpisy zdjęć, nagłówki, notki marginesowe lub jakikolwiek krótki tekst. W takim jednak przypadku nie twórz tekstów wyjustowanych, ponieważ to za bardzo wymusza nierówne, za duże spacje.

Możesz tworzyć wersy dłuższe niż 75 znaków, ale jeśli zwracasz uwagę na wygodę czytelnika, lepiej nie odbiegaj zbyt daleko od liczby idealnej – czyli 66 znaków (ze spacjami).

Czytanie tego może być irytujące.

Z drugiej strony, w bardzo szerokiej kolumnie, która, jak ta, ma ponad siedemdziesiąt pięć znaków (ze spacjami), może się zdarzyć, że czytelnik, choć nawet bardzo skupia uwagę, ma trudności z odnalezieniem kolejnego wersu, w którym ma kontynuować czytanie, gdy po dotarciu do prawego marginesu kolumny jego wzrok wraca do lewego. Kiedy mówimy o szerokich i wąskich kolumnach, nie odnosimy się do tego jaką mają szerokość, ale do tego ile znaków mieści się w wersie. Tak więc nagłówek gazety może być duży, ale kolumna wąska.

Czterdziesta piąta porada:

Uważnie dobieraj znaki

Do twoich obowiązków jako projektanta należy również zdobycie wiedzy o przeznaczeniu każdego z używanych znaków i dbałość o ortografię.

Gdy dzięki komputerom osobistym możliwa stała się autoedycja publikacji i profesjonalny skład trafił w ręce projektantów, doszło przy tej okazji do pewnych strat.

Chociaż to do korektora lub redaktora należy decyzja o użyciu tego lub innego znaku, projektant graficzny powinien znać najbardziej podstawowe zasady. Wszystkie znaki składające się na krój pisma mają znaczenie i konkretne przeznaczenie, które projektant powinien umiejętnie stosować.

To *ortotypografia*, czyli zbiór zastosowań pisma.

Jest to dziedzina pomiędzy ortografią a typografią, omawiana też czasami w podręcznikach stylu.

W zależności od języka różni się ona mniej lub bardziej. Na przykład w języku francuskim między końcem słowa a znakiem zapytania stawia się spację, podczas gdy w języku hiszpańskim, mimo że jest to bardzo bliski język, nie robi się tego.

Możesz żyć bez dbania o ortografię, ale musisz wiedzieć, że dla wielu czytelników nie ma nic gorszego od widoku, na przykład, nagłówka z niepoprawnymi apostrofami, jak ten na obrazku.

Nie jest tym samym znakiem ' (1, prim, znak minuty) co ' (2, akcent, akut) lub ' (3, apostrof lub też cudzysłów pojedynczy).

VIERNES, 25 MAYO 2007

INTERNACIONAL

LA VANGUARDIA 9

El barrio de Kreuzberg, uno de los más multiculturales y ácratas de Berlín, vive horas de gran intensidad. Un grupo de ciudadanos está en pie de guerra contra la apertura de una sucursal de la cadena estadounidense de comida rápida.

Vecinos del ácrata Kreuzberg de Berlín rechazan que la cadena irrumpa en el barrio

McDonald's non grato

MARC BASSETS
Berlín, Corresponsal

Un día, a finales de abril, Sarah Miller, berlinesa de 29 años, paseaba por Kreuzberg, su barrio de toda la vida, cuando en la esquina de las calles Wronarplatz y con Skalitzerstrasse se topó con unas obras: "Le pregunté a uno de los obreros qué iban a construir. Me dijo: 'Un McDonald's'", explica ahora Miller. "¿Un McDonald's? ¡En Kreuzberg! ¡El barrio ácrata y multicultural por excelencia en Berlín!"

Alarmada, Miller se puso en marcha. Llamó a conocidos, convocó reuniones. De aquel encuentro fortuito ha nacido la última iniciativa popular en un barrio berlineso con una nutrida tradición de debate político y lucha callejera, el barrio de la imaginación turca pero también de los okupas y los punkis. Miller y el medio centenar de ciudadanos que el miércoles se reunieron en un hogar de la tercera edad quieren detener la construcción del que sería el primer McDonald's en Kreuzberg, un territorio hostil para este tipo de establecimientos. El objetivo era detener

"Queremos mantener el sabor del barrio... nada hot más no"

reuniones. El miércoles, Sarah Miller salió

y madre de dos niñas pequeñas, le preocupa que el nuevo restaurante atraiga a los alumnos de la escuela que hay en los alrededores. En frente se encuentra un centro de formación profesional. "Para mí esto es lo más importante", afirma. Estos niños no tienen ningún lobby que les defienda".

Hace una semana, Sarah Miller y Hans-Christian Ströbele, diputado de Los Verdes por Kreuzberg y veterano del 68 alemán, se entrevistaron con representantes de McDonald's, que tiene 1.276 restaurantes en Alemania. Miller exigió a la multinacional que se marchase del barrio. El portavoz de McDonald's en Alemania, Alexander Schramm, quien también participó en el encuentro, puntualizó ayer que los alumnos del centro que se encuentra frente al futuro restaurante son "jóvenes adultos", y no niños. La franquicia, anunció Schramm, creará hasta 20 puestos de trabajo, muchos de los cuales los podrán ocupar habitantes de un barrio con una tasa de paro elevada. "La oposición a McDonald's no está basada en 'hacer' o 'no hacer'", dijo. Según el portavoz, la empresa multinacional "accusada por sus detractores de imponer un modelo alimentario único y malaboso" es un ejemplo de "diversidad cultural", puesto que en Alemania tiene empleados de 120 nacionalidades.

A resultallo nadie nos gana, parece ser el mensaje del colono de la comida rápida a Kreuzberg, seguramente el barrio más multiculti de Berlín. Un barrio que no tiene su comida rápida casi autóctona: el döner kebab turco. Para algunos en Kreuzberg, un McDonald's es una provocación. El distrito SO36, donde debe abrirse el restaurante, fue en los años setenta y ochenta uno de los focos subversivos de la ciudad. Situada junto al Muro y con viviendas a precios asequibles, el barrio atraía a jóvenes e inmigrantes.

Los resultados de la lucha contra McDonald's son inciertos. La ley está con la multinacional. Y a la mayoría de los vecinos el debate les es indiferente. El miércoles, a las

Pierwszy akapit zawiera niektóre z najczęstszych błędów ortograficznych: podwójne spacje, fałszywe apostrofy, niewłaściwe użycie myślników itp.

Drugi akapit jest poprawny...

... ale moglibyśmy wprowadzić pewne udoskonalenia w celu profesjonalizowania składu: cyfry nautyczne (str. 94 →), ligatury, etc.

Największą różnicę między językami w użyciu znaków ortograficznych stanowią cudzysłowy, zarówno co do znaku, jak i jego umieszczenia. Jednak w żadnym języku nie jest poprawne stosowanie podwójnego prima w przypadku jakiegokolwiek cudzysłowu.

Deixeble de Francesc d'A. Galí, capdavanter en la renovada pedagogia plàstica, Manuel Capdevila (Barcelona, 1910-París, 1998) fa una breu estada a París, "on alterna la pràctica de la joieria" amb la il·lustració. Aquest serà un sojorn decisiu que reorientarà la seva inquietud, lligant-lo a la cultura francesa fins al moment actual. Membre actiu de diferents associacions d'artistes —va ser fundador del Saló d'Octubre el 1947 i membre del FAD des del 1926— va participar amb *Marina* en diferents edicions de les Exposicions de Primavera i en els Salons de Montjuïc, fins al 1936...

Deixeble de Francesc d'A. Galí, capdavanter en la renovada pedagogia plàstica, Manuel Capdevila (Barcelona, 1910 – París, 1998) fa una breu estada a París, "on alterna la pràctica de la joieria" amb la il·lustració. Aquest serà un sojorn decisiu que reorientarà la seva inquietud, lligant-lo a la cultura francesa fins al moment actual. Membre actiu de diferents associacions d'artistes —va ser fundador del Saló d'Octubre el 1947 i membre del FAD des del 1926— va participar amb *Marina* en diferents edicions de les Exposicions de Primavera i en els Salons de Montjuïc, fins al 1936...

Deixeble de Francesc d'A. Galí, capdavanter en la renovada pedagogia plàstica, Manuel Capdevila (Barcelona, 1910 – París, 1998) fa una breu estada a París, "on alterna la pràctica de la joieria" amb la il·lustració. Aquest serà un sojorn decisiu que reorientarà la seva inquietud, lligant-lo a la cultura francesa fins al moment actual. Membre actiu de diferents associacions d'artistes —va ser fundador del Saló d'Octubre el 1947 i membre del FAD des del 1926— va participar amb *Marina* en diferents edicions de les Exposicions de Primavera i en els Salons de Montjuïc, fins al 1936...

"palabro"
"palabra"
«mot» « mot »
„Wort“ »Wort«
„słowo”
”ord”

Symbole handlowe: zarejestrowany (1), prawo autorskie (2), znak towarowy (3), *at* (4), kratka liczbowa (5), peso lub dolar (6), cent (7), funt szterling (8), gulden (9), jen (10), euro (11), waluta ogólnie

®¹ ©₂ ™³ @₄ #₅ \$₆ €₇ £₈ ¥₉ ₧₁₀ €₁₁ ₤₁₂ &₁₃

Znaki interpunkcyjne: kropka (1), przecinek (2), średnik (3), dwukropek (4), wielokropek (5), apostrof (6), wykrzyknik otwierający i zamykający (7 i 8) oraz znaki zapytania (9 i 10)

.₁ ,₂ ;₃ :₄ …₅ ’⁵ !₇ !₈ ?₉ ?₁₀

Liczby arabskie

Łącznik / dywiz (1), średnik (2) i myślnik (3)

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 -₁ -₂ —₃

Liczby ułamkowe (1), ukośnik ułamkowy (2), wykładniki (3) i skróty porządkowe (4)

1/2 1/4 3/4 ₁ / ₂ ¹²³ a o ⁴

Znaczniki: gwiazdka (1), paragraf / sekcja (2), krzyżyk (3), podwójny krzyżyk (4), kratka liczbowa (5), znacznik akapitu (6), punkt średni (7) i mol (8)

*¹ §₂ †₃ ‡₄ #₅ ¶₆ •₇ •₈

Kontenery i separatory: nawiasy (1), nawiasy kwadratowe (2), nawiasy klamrowe (3), prawy ukośnik (4), lewy ukośnik (5) i plisa / spacja (6)

()₁ []₂ {}₃ / \ ₄ |₅ |₆

Symbole matematyczne (1), znaki greckie używane w matematyce (2) oraz znaki używane w programowaniu i logice (3)

+ - ± × ÷ < = ≠ > ≤ ≥ ~ ° "" % ‰ ∞ ∞₁
Σ Π ∂ μ π Ω Δ₂ ! _ ^ ≈ √ ∓ ∫₃